

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูใน
ศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

The Academic Leadership of the School Directors: Affecting
Teaching Skills of the Teachers in the 21st Century under Chiang Rai primary
educational Service Area Office 3

นราวิชญ์ คำแปง¹ เปี่ยมพร สุทินฤกษ์² วีรพันธ์ ศิริฤทธิ์³

Narawit kampang, Piemporn Sutinruek, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 368 คน ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก (เฉลี่ยเท่ากับ 4.79, ค่า SD เท่ากับ 0.22) 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก (เฉลี่ยเท่ากับ 4.79, ค่า SD เท่ากับ 0.22) และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ด้านการพัฒนาคอร์สแห่งการเรียนรู้ (X_5) ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ (X_2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_3) ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม (\hat{Y}_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.557 มีประสิทธิภาพการทำนาย ร้อยละ 55.2 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 0.149 ซึ่งเขียนเป็น สมการวิเคราะห์การถดถอย ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 0.472 + 0.315 (X_5) + 0.211 (X_2) + 0.193 (X_1) + 0.165 (X_3)$$

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา;

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

Received: 2023-07-18 Revised: 2023-08-04 Accepted: 2023-08-08

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: narawit119971@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: PiempornSu@gmail.com

³ อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. Corresponding author. E-mail: Dr.W.siririth@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the academic leadership of school directors; 2) to study the teachers' teaching skills on 21st century; and 3) to study effects of school directors' academic leadership on the 21st century teachers' teaching. The subjects of this study consisted of 368 school directors and teachers under Chiang Rai Primary Education Service Office Area 3. This research was conducted by a survey method and used descriptive questionnaires in collecting data. The subjects of the study were selected by random sampling. Data analysis was done through percentage, means, standard deviation and multiple regression analysis.

The results showed as following: 1) the average of the leadership in the academic purpose of the school directors in the 21st century of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 were at high level ($\bar{X} = 4.79$, SD = 0.22). 2) The average of the teachers' teaching skills in 21st Century of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 were at high level ($\bar{X} = 4.79$, SD = 0.22). 3) There were 4 factors affecting the leadership in academic purpose of the school directors in 21st century: learning organization management (X_5), curriculum and teaching process (X_2), vision (X_1), and teachers' development (X_3). In addition, the 4 factors affected the teachers' teaching skills in 21st century of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. Most of the sampled teachers were affected in the statistical significant (\hat{Y}_{tot}) at .05 and the multiple correlation coefficient at 0.557, then, the forecasting equations ability at 55.2 and the standard error of estimate at 0.149. The results were analyzed and written as a simple regression as

$$\hat{Y}_{tot} = .472 + 0.315 (X_5) + 0.211 (X_2) + 0.193 (X_1) + 0.165 (X_3)$$

Keywords: leadership in academic purpose of the school directors;
the teachers' teaching skills in 21st Century

บทนำ (Introduction)

ในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโลก เตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้นที่มุ่งเน้นการพัฒนาในภาพรวม สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และทักษะผู้เรียนทุกคนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องสามารถคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ และสามารถสื่อสารได้ ผู้บริหาร และครูร่วมกันปลูกฝังความรู้ และทักษะที่จำเป็นโดยแสดงให้เห็นว่าความรู้ และทักษะสามารถใช้ในโลกความเป็นจริงได้ และต้องพยายามเพิ่มความใฝ่รู้ของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สถานศึกษาควรมีการพัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาผู้เรียน คำนึงถึงแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ Digital Disruption อย่างฉับพลันทันที และการออกแบบการเรียนการสอนที่ช่วยผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถที่จำเป็นเพื่อประสบความสำเร็จในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์จริงทางสังคม และเศรษฐกิจ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ

การศึกษาไทย เนื่องจากผู้บริหาร เป็นกลจักรสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศและสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์คุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารมีบทบาท สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจทั้งเรื่องหลักสูตรและการปฏิรูปการศึกษา บทบาทผู้บริหารจึงเป็น บทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถกระตุ้นและเสริมสร้างทั้งทางด้านวิชาการ และด้านขวัญและกำลังใจ (อัจฉรา นิยามภา, 2561: 41) การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเร่งการยกระดับในการแข่งขันกับ นานาประเทศเพื่อให้เป็นผู้บริหารที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความเข้าใจ เข้าถึงต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมภายในสถานศึกษาในการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครูและสนับสนุนด้านการสอนให้กับครู รวมถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองตามความต้องการของครูโดยแท้จริง (วิเชียร ทองคลี, 2560: 17) ได้กำหนด ลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบไว้ประการหนึ่ง ได้แก่ ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ที่ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนนโยบายและ ยุทธศาสตร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเป็นผู้สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาผู้เรียนให้ทันกับยุคสมัย ทันทกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการพัฒนามาจากห้องเรียน และนอกห้องเรียนโดยมีครูทำหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างเต็มเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ ,2561) จากแนวคิดทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 March (2012 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารัตนะ, 2556: 49-57) ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการ สอนที่ศตวรรษที่ 21 โดยมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับครู ดังนี้ 1) ทักษะพื้นฐาน 2) ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ 3) ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนการสร้างความรู้และทำให้มีความหมาย 4) ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล 5) ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา วิเชียร ทองคลี (2560: 217-218) พบว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการทำงาน และการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยสามารถบริหารจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพบุคลากรการทำงานกับเครือข่ายต่างๆและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีพัฒนาการอย่างยั่งยืนและมั่นคงในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตน์ (2558: 175-179) ที่ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลวิจัยพบว่า องค์กรประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

คือ การมีวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจการพัฒนาบุคลากรคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครู

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ต่อการพัฒนาคุณภาพของครู และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านกายภาพ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลสารสนเทศ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งเป็นแนวคิดของ Supovitz และ Poglinco (2001); Alig-Mielcarek และ Hoy (2005); George (2010); New Zealand Ministry of Education (2015); Toastmaster (n.d.); Strock (2013); Crawford (2010); Besenski (2013); Lambert (2003); Brunson (2008) ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มองค์ประกอบที่มีสาระคล้ายกันโดยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 10 ขึ้นไปได้ 5 องค์ประกอบได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการทำงาน การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้กรอบแนวคิดทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ Marck (2012) มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล และทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,669 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดของตัวอย่าง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. 1970: 608) และสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายและการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 จำนวน 139 สถานศึกษา

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือนตุลาคม พ.ศ.2564 ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ.2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 35 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 33 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขออนุญาต ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล และผ่านระบบออนไลน์

3.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในช่วงเวลาที่กำหนด โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามประมาณ 1 เดือนหรือส่งผ่านระบบออนไลน์

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในกรณีที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ครบตามจำนวน 368 ชุด (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูใน ศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการ เรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ โดยใช้สถิติ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression of Stepwise Regression Method)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการ เรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.1) มีอายุระหว่าง 31-40 (ร้อยละ 46.2) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 57.3) มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-5 ปี (ร้อยละ 34.2) และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 76.1)

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $SD = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ด้านการมี วิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.95$, $SD = 0.19$) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.94$, $SD = 0.19$) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.21$) ด้านการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.86$, $SD = 0.17$) และข้อน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนากิจกรรมแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.82$, $SD = 0.26$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย	4.95	0.19	มากที่สุด
หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.94	0.19	มากที่สุด
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.86	0.17	มากที่สุด
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน	4.92	0.21	มากที่สุด
การพัฒนากิจกรรมแห่งการเรียนรู้	4.82	0.26	มากที่สุด
รวม	4.79	0.22	มากที่สุด

3. ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 พิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $SD = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อ เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล (\bar{X} = 4.89, SD = 0.34) รองลงมาคือ ด้านทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 (\bar{X} = 4.88, SD = 0.31) ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (\bar{X} = 4.84, SD = 0.16) ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ (\bar{X} = 4.73, SD = 0.29) และข้อน้อยที่สุด คือ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน (\bar{X} = 4.61, SD = 0.24) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	4.88	0.31	มากที่สุด
ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์	4.73	0.29	มากที่สุด
ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.61	0.24	มากที่สุด
ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล	4.89	0.34	มากที่สุด
ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.84	0.16	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.79	0.22	มากที่สุด

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์จะพบว่า ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X_5) ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ (X_2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_3) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.557 และมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 55.2 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.149 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้(X_5)	.315	.046	.365	6.814	.000
ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย (X_1)	.193	.100	.165	1.926	.055
ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ (X_2)	.211	.094	.178	2.251	.025
ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_3)	.165	.078	.122	2.102	.036

ค่าคงที่ 0.472; Std.E = ± 0.149 ; R = 0.746; R² = 0.557; F = 114.184; P-value < 0.10

ซึ่งจะได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.472 + 0.315 (X_5) + 0.211 (X_2) + 0.193 (X_1) + 0.165 (X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ด้านการมี

วิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และข้อน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการศึกษาระดับผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการทำงาน และการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย สามารถบริหารจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพบุคลากร การทำงานกับเครือข่ายต่าง ๆ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้การเรียนรู้ที่มีพัฒนาการอย่างยั่งยืนและมั่นคงในยุคศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร ทองคลี (2560: 216) ได้ศึกษาารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ด้านการสร้างเครือข่ายการทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของกันยารัตน์ เล็กเลอสันต์ และคณะ (2560: 914) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานครวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าอายุราชการที่แตกต่างกันมีผลต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา การจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ และการนิเทศและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล ด้านทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ และข้อน้อยที่สุด คือ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในฐานะผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ลืมว่าครูเองก็เป็นผู้มีความสำคัญในบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเดียวกันคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุปัจจัยทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาผู้เรียนให้ทันกับยุคสมัย ทันทับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการพัฒนามาจากห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยทำหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างเต็มเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ ดังนั้นทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยาพร นพพรเศรษฐกุล (2561: 83) ได้ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ได้ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ด้านทักษะการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ ด้านทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล ด้านทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สมัครสมร ภัคศิเทวา และ เอกนถน บางท่าไม้ (2564: 15) ได้ศึกษาการเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถาบันอุดมศึกษา การเรียนการสอนระบบเปิดสำหรับมวลชนจึงเกิดขึ้นและเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียน ได้เข้าถึงเนื้อหาอย่างเปิดกว้างโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากบริบทจาก การเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องพิจารณาถึงการพัฒนาระบบ บริหารจัดการ พฤติกรรมการเรียน เทคนิค วิธีการ กระบวนการสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุวิมล มธุรส (2564: 33) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลนั้นพบว่ามี 5 ทักษะในการจัดการเรียนรู้ทาง ออนไลน์ 8 วิธีการสอนที่สามารถส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน 6 เคล็ดลับ ที่สร้างสรรค์บูรณาการ การสอนออนไลน์ และเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ การร่วมมือ และ การประเมิน ซึ่งจะเป็ตัวเลือกที่มี ประสิทธิภาพที่สามารถนำมาปรับไปสู่การสอนออนไลน์ได้อีก ทางเลือกหนึ่งเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามการ เตรียมวางแผนเอาไว้ล่วงหน้า สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาด ฝันในการสอนออนไลน์ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น ตลอดถึง การสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนออนไลน์ นั้นจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนุกสนาน และเกิดการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านเครื่องมือแอปพลิเคชันในการเรียนออนไลน์ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญของผู้เรียนต้อง มีทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า โดยรวมแล้วในปัจจุบันมีการให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องการ เข้าร่วมการจัดอบรมต่าง ๆ หรือการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลรอบตัวเองการศึกษาดู งานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบอีกทั้งยังมีการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ครูได้สะท้อนถึงสภาพ ปัญหาของนักเรียนว่าครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับนักเรียนของตนเองอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เห่งียน ธิทุฮ่า และสิรินาถ จงกลกลาง (2561: 15) ได้เสนอไว้ว่า โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ความรู้และ ข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอันเนื่องมาจากการใช้ เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเครื่องมือที่หลากหลายในการ เข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งในเชิงวิชาการและในเชิงบันเทิง การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการเข้าถึงเนื้อหา จึงส่งผล ให้คนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนมีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตและการเรียนในแต่ละวันแตกต่างไปจากคน ในยุคก่อนอย่างมาก รวมไปถึงการศึกษาในสมัยนี้ที่ต้องตามให้ทันในปัจจุบัน เพื่อให้เท่าทันโลก การที่จะทำให้เกิด การเรียนรู้แบบศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำระบบสนับสนุนและทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Project-Based Learning: PBL ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามอยากรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เกิดความต้องการที่จะอยากรู้ อยากค้นหา คำตอบที่ถูกต้อง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อนในห้องเรียน และร่วมกันลงมือปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ยืนยัน ความถูกต้องของคำตอบที่เพื่อนกับกลุ่มผู้เรียนได้ร่วมกันลงมือหาคำตอบแล้วจึงเกิดจินตนาการพัฒนาผลงาน และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้การดำรงชีวิตมีคุณภาพในโลกแห่งอนาคตของศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐิตินันท์ ดาวศรี และคณะ (2564: 73) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสร้างทักษะใหม่ ๆ ให้สอดคล้อง กับสภาพสังคมของยุค โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร รวมไปถึงทักษะในการ ดำรงชีวิต โดยที่ผู้เรียนและผู้สอนนั้น ต่างต้องพัฒนาทักษะและกระบวนการของตนเองที่แตกต่างกันการจัดการ

เรียนรู้ในห้องเรียนจึงจำเป็นต้องมีรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอีกทั้งยังพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้แบบจริงและการเรียนรู้แบบการสอนให้น้อยเรียนรู้ให้มาก ทั้งหมดนี้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนาพลเมืองให้เป็นผู้ที่มีทักษะ สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในสังคมได้ ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลโดยภาพรวมแล้วเทคโนโลยีมีความสำคัญนำมาซึ่งประโยชน์หลากหลายเนื่องด้วยต้องมีการค้นหาสื่อที่มีความทันสมัยและสามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วครูในฐานะบุคคลที่มีวุฒิภาวะสูงกว่านักเรียน จึงมีการสอนให้นักเรียนรู้จักการเป็นพลเมืองดิจิทัลเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในทางที่สร้างสรรค์เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นและปลอดภัยจากภัยคุกคามต่างๆที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา เดชสม (2564: 161) ได้ศึกษาในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสร้างความท้าทายให้กับคนในสังคมไทยสังคมดิจิทัลเป็นสังคมที่ทำให้มนุษย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยง และผสานกันด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือแม้แต่การทำธุรกรรมการเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีส่วนในการขับเคลื่อนให้เกิดเป็นสังคมดิจิทัลความเป็นพลเมืองดิจิทัล สามารถแบ่งเป็น 3 คุณลักษณะคือ 1) มีมารยาทในการใช้งานดิจิทัล 2) มีความรับผิดชอบในการใช้ดิจิทัล และ 3) สร้างนวัตกรรมดิจิทัล พลเมืองดิจิทัลต้องมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการบริหารจัดการ ควบคุม กำกับตน รู้ผิดรู้ถูก และรู้เท่าทันเป็นบรรทัดฐานในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ เรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด และปลอดภัย พลเมืองดิจิทัล จึงต้องตระหนักถึงโอกาสและความเสี่ยงในโลกดิจิทัล เข้าใจถึงสิทธิและความรับผิดชอบในโลกออนไลน์ซึ่งมีความสำคัญในทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สามารถพัฒนาความรู้เนื้อหาสาระและสมรรถนะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผู้เรียนสามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ 2) พัฒนาวิชาชีพให้แก่ครูและผู้บริหาร ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ 3) พัฒนาด้านทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้สนับสนุนและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนด้วยกระบวนการดิจิทัล เพื่อการก้าวสู่ความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่สมบูรณ์ และทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวมจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC (Professional Learning Community) เป็นนโยบายของนายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรม PLC (Professional Learning Community) หรือ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ให้กับครูผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศซึ่งแนวคิดของการอบรม PLC (Professional Learning Community) คือการนำครูมาอยู่ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนา

ศักยภาพบุคลากร อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์กรจึงต้องมีการพัฒนาเพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งกระแสของความต้องการพัฒนาองค์กรดูเหมือนจะมีอิทธิพลแผ่ไปทั่วโลก มีนักคิดนักบริหารจำนวนมากได้เสนอแนวคิด อธิบายปรากฏการณ์ และความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบทอดจุดหมายของ องค์กรต่อไปเพื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่าง มั่นคงบรรเทา แพ้ชั้นของการบริหาร ที่เป็นที่แพร่หลายในปัจจุบัน ได้แก่ การปรับรูป กระบวนการทำงาน การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร และที่กำลังมาแรงในวงการศึกษา ก็คือแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Marquardt & Reynolds, (1994: 132-158) ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)การเรียนรู้ 2) องค์กร 3) การเพิ่มอำนาจแก่บุคคล 4) การจัดการความรู้ 5) การใช้เทคโนโลยี แนวคิด Marsick และ Watkins (1999: 10) เสนอองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ 7 ประการ โดยให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสร้างและการจัดการความรู้อันจะนำไปสู่ การยกระดับผลการดำเนินการและคุณค่าขององค์กร ดังนี้ 1.สร้างโอกาสการเรียนรู้ 2.ส่งเสริมการใฝ่รู้และการสานเสวนา 3.กระตุ้นความร่วมมือและการเรียนรู้เป็นทีม 4.สร้างระบบในการจัดเก็บ และการแบ่งปันความรู้ 5.เอื้ออำนาจให้แก่บุคลากรผ่านวิสัยทัศน์ร่วม 6.เชื่อมโยงองค์กรเข้ากับสภาพแวดล้อม 7.สร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อการเรียนรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 คือ ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการบริหารหน่วยงานโดยใช้องค์กรที่ยกระดับคุณภาพด้วยการจัดการความรู้ โดยมีการพัฒนา

ปรับปรุงให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ทั้งด้านผลิตภัณฑ์/บริการ/กระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินพันธกิจและการบรรลุเป้าหมายขององค์กรฯ

1.2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูจะต้องร่วมกันส่งเสริมให้ครูมีการแสวงหาความรู้ที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนานตนเอง พัฒนางานได้อย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า 4 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 และ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ที่ไม่ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้รับการฝึกทักษะ ทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน และนำมากำหนดนโยบายและแผนงานลงสู่การปฏิบัติจริง โดยจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นครูที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กับเขตอื่น หรือจังหวัดอื่น

2.2 ควรศึกษาหาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เช่น มีความรอบรู้มากขึ้น ทั้งในสาขาที่สอนและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เป็นผู้เตรียมความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความรักในอาชีพ มีชีวิตที่เรียบง่าย มีนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลทางการเรียนรู้ที่ต้องการ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนา เดชสม. (มกราคม-มิถุนายน 2564). การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 31(1): 151-163.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2561). **ทักษะครูในศตวรรษที่ 21**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=52130&Key=infographics>. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2561
- กันยารัตน์ เล็กเลอสันต์ และวัลลภา เฉลิมวงศาเวช. (พฤหัสบดี 17 สิงหาคม 2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร**. ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยรังสิต. ปีที่ 2560 (ครั้งที่ 12): 914-925.
- เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตน์. (2558). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- ฐิตินันท์ ดาวศรี พรนภา ทิพย์กองลาด พีรพล เข้มผง สมเชาว์ ดับโศรก สุทธิดา เฟ่งพิศ วรวัฒน์ วิศรุตไพศาล และจันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์. (มกราคม-มิถุนายน 2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 11(1): 59-74.
- วิเชียร ทองคลี (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมัครสมร ภักดีเทวา และเอกนถน บางท่าไม้. (มกราคม-มิถุนายน 2564). การเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*. 34(1): 1-18.
- สุริยาพร นพกระเชษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40): 33-42.
- เหงียน ถิฑูฮ่า และสิรินาถ จงกลกลาง. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561). การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบบัง ประเทศเวียดนาม. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6(2): 14-24.
- อัจฉรา นิชมาภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิสต้า อินเตอร์พรีนซ์.
- Alig-Mielcarek, J. M. & Hoy, M.W. (2005). *A theoretical and empirical analysis of the nature, meaning, and influence of instructional leadership*. The Ohio State University.
- Besenski, M. (2013). *School! Leadership in the 21st Century*. [Online]. Available. from <http://blogs.rockyview.ab.ca/blog/2013/01/15/school-leadership-in-the-21st-century/>. [2013, January 12].
- Brunson, J. (2008). *21st Century leadership skills – defined*. Retrieved October 28, 2016 from <http://buildingconfidentleaders.com/2008/01/14/21st-century-leadership-skills-defined/>
- Crawford, B.(n.d.). (2010). *Skill for successful 21st Century School leaders*. Retrieved January 9, 2013 from http://www.chow.com/list_6520943_skill-21st-Century-school-eaders.html.
- George, B. (2010). *Authentic leadership: Rediscovering the secrets to creating lasting value*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Lambert, V. A. (2003). Workplace stressors, ways of coping and demographic characteristics as predictors of physical and mental health of Japanese hospital nurses. *International Journal of Nursing Studies*. 41(4): 85-97.

- March, T. (2012). **21st Century teaching skills**. Retrieved August 20 2022, from <http://tommmarch.com/strategies/skills-checklist>
- Marquardt, M. J. & Reynolds, A. (1994). **The global learning organization**. New York: IRWIN.
- Marsick, V.J. & Watkins, K.E. 1999. **Facilitating learning in organizations: Making learning count**. Aldershot, U.K.: Gower.
- New Zealand Ministry of Education. (2015). **Introduction to the New Zealand ministry of Education system**. Retrieved August 20, 2022, from <http://www.gelpnz2015.org/assets/Introduction%20the%20New%20Zealand%20Education%20System%20Overview-v7%20Wed.pdf>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): pp. 607-610
- Supovitz, J. A., & Poglinco, S. M. (2001). **Instructional leadership in a standards-based reform**. Philadelphia: Consortium for Policy Research in Education.
- Strock, J. (2013). **10 Principles of 21st century leadership**. Retrieved October 28, 2016 from <https://servetolead.org/10-principles-of-21st-century-leadership/>
- Toastmaster. (n.d.). **Must have leadership skills for the 21st century**. Retrieved October 28, 2016, from https://westsidetoastmasters.com/article_reference/must_have_leadership_skills_for_21st_century.html <http://buildingconfidentleaders.com/2008/01/14/21st-century-leadership-skillsdefined/>